

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Acta Qvae Seqvuntvr, Cvm Mvltvm utilia sint ad intellectum epistolae 100.
& nondum edita sint, visum est heic edere, descripta ex veteri chartulario
Episcoporum Parisiensium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

star. Salva tamen iustitia illarum Ecclesiarum à quibus mortuorum corpora assumuntur. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ibi qualibet subreptionis astutia seu violentia præponatur nisi quem fratres communi consensu vel fratrum pars consilij sanioris secundum Dei timorem & beati Benedicti regulam præviderint eligendum. Electus autem ad Romanum Pontificem benedicendus accedat. Decernimus ergo ut nulli omnino hominum liceat præfatum cœnobium temerè perturbare, aut ejus possessiones auferre, vel ablatas retinere, vel injustè datas suis usibus vindicare, minuere, vel temerariis vexationibus fatigare, sed omnia integrè conserventur eorum pro quorum sustentatione & gubernatione concessa sunt usibus profutura. Salva in omnibus apostolicæ sedis auctoritate. Si qua igitur in futurum ecclesiastica secula-

risve persona hanc nostræ constitutionis paginam sciens, contra eam temerè venire tentaverit, secundò tertiove communita si non præsumptionem suam digna satisfactione correxerit, potestatis honorisque sui dignitate careat, reamque se divino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & à sacratissimo corpore & sanguine Dei & Domini nostri Iesu Christi aliena fiat, atque in extremo examine districtæ ultioni subiaceat. Cunctis autem eidem loco justa servantibus sit pax ejusdem Domini nostri Iesu Christi, quatenus & hic fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inveniant. Amen. Datum Laterani per manum Blasij S.R.E. Subdiaconi & Notarij Idibus Iulij, Indictione quinta, incarnationis dominicæ anno MCCCII. pontificatus verò Domini Innocentij Papæ III. anno quinto.

*ACTA QUÆ SEQUUNTUR, CVM MULTVM
utilia sint ad intellectum epistolæ 100. & nondum edita sint, visum est heic
edere, descripta ex veteri chartulario Episcoporum Parisiensium.*

*LITTERA ABBATIS ET CONVENTVS
sanctæ Genovefæ Parisiensis facta inter ipsos &
Episcopum Parisiensem super iure parochialis san-
ctæ Genovefæ & super procuracionibus Episcopi
super Ecclesia sanctæ Genovefæ in civitate & aliis
Ecclesiis sanctæ Genovefæ predictæ.*

Omnibus Christi fidelibus ad quos litteræ præsentis pervenerint Iohannes Abbas totiusque conventus beate Genovefæ Parisiensis salutem in Domino. Cùm internos & Ecclesiam nostram ex una parte & virum venerabilem Dominum Odonem Episcopum & Ecclesiam Parisiensem ex altera super iure parochiali in parochia de Monte controversia vertetur, & quæstione possessionis per examen sedis apostolicæ jam decisa, proprietatis quæstio superesset delegatis iudicibus ab apostolica sede commissa, cùm etiam tam super Ecclesia sanctæ Genovefæ* in civitate Parisiensi sita, in qua unum de Canonicis nostris institui petebamus, quam super procuracionibus quas ab Ecclesiis nostris parochialibus in Parisiensi diocesi constitutis memoratus Episcopus exigebat, inter nos & ipsum contentio fuisset orta, tandem ad unitatem aspirantes, & pacem de querelis præmissis, videlicet tam super possessione quam proprietate juris parochialis seu episcopalis in parochia suprascripta, Ecclesia quoque sanctæ Genovefæ de civitate, necnon & procuracionibus suprascriptis, in viros venerabiles Fulconem Camerarium & Hugonem Forre Canonicum Ecclesiæ nostræ, Gaufridum de

Lenda Canonicum Parisiensem, & magistrum Nicolaum Carnotensem, aut magistrum Bernardum Canonicum Parisiensem loco magistri Nicolai, si Dominus Episcopus maluerit, absolute compromissimus & præcisè, quicquid super prætaxatis querelis statuerint sine contradictione pro nobis & Ecclesia nostra non obstante sententia, privilegio, seu instrumento alio suscepturi & perpetuo servaturi, ita quòd nec duorum nec trium ex ipsis sine consensu quartis sententia robur habeat, sed quòd pariter ab ipsis quatuor fuerit ordinatum, firmum & stabile permanebit. De aliis verò rebus ac redditibus nostris vel Episcopi memorati pro bono pacis eisdem arbitris addere vel subtrahere, dare seu commutare licebit. Præfixum est etiam tempus infra quòd arbitrium proferetur, Octavæ videlicet Pentecostes instantis, ita quòd nisi infra eundem terminum fuerit prolatum arbitrium, ex tunc compromissio non tenebit, sed ad iudices à summo Pontifice constitutos litigaturi coram ipsis liberè revertemur. Hanc itaque compromissionem Dominus Episcopus in verbo Episcopi & ego Iohannes Abbas in verbo sacerdotis & periculo animæ meæ nos bona fide promissimus & concessimus servaturos. Pœna est insuper ducentarum marcarum adjecta memorato Episcopo solvendarum à nobis, si nos, quòd absit, à compromisso resilire contingeret. In hujus itaque firmitatem & evidentiam præsentis literas fieri fecimus & sigillorum nostrorum impressione muniri. Actum anno

* S. Genovefæ
dos Ardents.

anno incarnati verbi MCCCII. V. Kalendas Iunij.

LITTERA ARCHIDIACONORVM
Parisiensium super eodem.

Omnibus Christi fidelibus presentes litteras inspecturis Mauricius & Hamericus Archidiaconi Parisienses salutem in Domino. Noverit caritas vestra quicquid venerabilis Pater & Dominus noster Odo Parisiensis Episcopus super querelis quæ vertuntur inter ipsum & nos ex una parte, & virum venerabilem Iohannem Abbatem & Ecclesiam sanctæ Genovefæ ex altera, iudicio vel compositione seu transactione fecerit nos ratum habituros & firmiter servaturos. In cuius rei evidentiam sigillorum nostrorum testimonium presentibus litteris apposimus.

LITTERA OTHONIS PARIENSIS

Episcopi de presentatione facta per Abbatem sanctæ Genovefæ ad presentandum Theobaldum Canonicum sanctæ Genovefæ Episcopo Parisiensi, & de iuramento factio a dicto Theobaldo predicto Episcopo.

Odo dei gratia Parisiensis Episcopus omnibus presentes litteras inspecturis in Domino salutem. Notum facimus quod per Amaurium Canonicum sanctæ Genovefæ de Monte, qui nobis tradidit litteras Iohannis Abbatis sanctæ Genovefæ apertas, ex parte eiusdem Abbatis nobis fuit presentatus Theobaldus Canonicus sanctæ Genovefæ ad curam animarum de Monte, & idem Theobaldus curam animarum eiusdem parochiæ suscepit à nobis, & presentibus sacrosanctis evangelii & deosculatis ab eodem promisit nobis sicut Episcopo Parisiensi in verbo sacerdotis & super ordinem suum iustitiam, obedientiam, & fidelitatem quandiu regeret parochiam memoratam. Hoc autem totum factum est Parisius in Capella nostra superiori, presentibus Achenbaldo Decano Bituricensi & magistro Iordano socio ejus, Gaufrido de Lenda, magistro Lotherio, magistro Bernardo, magistro Gaufrido de Piffiaco, magistro Nicolao Gregorio Radulpho de Lineris, Guidone Archipresbytero, & Leodegario Clerico ejus, Odone Presbytero de Viceour, Petro nepote Engolismensis Episcopi, Roberto Bituricensi, Petro de Lineris clerico, Nivelone Iohanne Clerico magistri Lotherij, Odone de sancto Mederico, Vvillielmo Escuacol, Iohanne Maurino, tunc etiam presentato ab eodem Vvillielmo, fratre Otranno, & fratre Petro de sancto Lazaro. In cuius rei memoriam presentem chartam sigilli nostri fecimus impressione muniti. Actum anno gratiæ MCCCII. mense Iunio, pontificatus nostri anno quinto.

LITTERA G. ABBATIS SANCTI

Benedicti Floriacensis, Cantoris Carnotensis, & I. magistri Scholarum Aurelianensium, iudicium à Domino Papa datorum super quadam sententia ab ipsis data inter Episcopum Parisiensem & Abbatem sanctæ Genovefæ Parisiensem.

Gdei gratia sancti Benedicti Floriacensis Abbas, G. Cantor Carnotensis, & I. ma-

gister Scholarum Aurelianensium, omnibus ad quos litteræ istæ pervenerint salutem in Domino. Mandatum summi Pontificis ad nos sub hac forma descendit. *Innocentius Episcopus servus servorum dei dilectis filiis Floriacensi Abbati, magistro Scholarum Aurelianensium, & Cantori Carnotensi salutem & apostolicam benedictionem. Inter venerabilem fratrem nostrum Parisiensem Episcopum & dilectum filium Abbatem sanctæ Genovefæ super possessione juris parochialis in parochia de Monte controversia quondam mora, & per delegatos apostolica sedis ad nos instructa causa remissa, eam, salva questione proprietatis, curavimus sententialiter definire, sicut ex rescripto apostolico perpenditur evidenter. Ne autem videamur inutiliter laborasse si sententia nostra non fuerit adimpleta, executionem ipsius vobis de consensu parium duximus committendam, per apostolica vobis scripta mandantes quatenus utramque partem ad parendum legitime inducentes, mentione premissa, per censuram ecclesiasticam appellatione remota compellere procuratis, contraditores, si qui fuerint, vel rebelles ut à sua presumptione desistant, districtione simili compellentes; nullis obstantibus litteris, si qua apparuerint præter assensum partium à sede apostolica impetrata. Quod si non omnibus exequendis potueritis interesse, tu ea, filii Abbas, cum eorum altero nihilominus exequaris. Datum Anagnina IX. Kal. Ianuarij, pontificatus nostri anno quarto. Inspecta igitur sententia summi pontificis, intelleximus inter Parisiensem Episcopum & Ecclesiam suam ex una parte, & Abbatem & Ecclesiam de Monte ex altera, super possessione juris parochialis in parochia de Monte controversiam emeruisse, talem scilicet. Dicebat enim Episcopus quod Presbyter qui parochianis de Monte divina pro tempore ministrabat, etiam si esset Canonicus regularis, à Parisiensi Episcopo curam parochiæ recipiebat, & parochianos de Monte ad nutum Episcopi vel Archidiaconi citabat, vocabat, ligabat pariter & solvebat, & si quis excommunicatus esset ab Episcopo vel Archidiacono vel etiam interdictus, Presbyter ipse eum non admittebat aliquatenus ad divina; & in possessione totius juris parochialis se & prædecessores suos integrè fuisse dictus Episcopus assererat. Cùm itaque Dominus Papa possessionem juris episcopalis seu parochialis tam in predictis quam in omnibus aliis in tota parochia de Monte adjudicasset Episcopo memorato, exceptis duntaxat interdicto burgi & institutione & destitutione sacerdotis, in quibus duobus articulis Abbas fuerat absolutus, convenientes in Ecclesia sanctæ Genovefæ, populo parochiæ convocato, deinde in Capitulo sanctæ Genovefæ presentibus Abbate & Canonicis, taliter sumus mandatum apostolicum executi. Precepimus siquidem predicto Parisiensi Episcopo auctoritate apostolica ne burgum sanctæ Genovefæ interdicto supponeret, & ne Presbyterum in predicta parochia institueret vel destitueret; Abbati verò & canonicis ne impediant Episcopum vel Archidiaconum Parisiensem, qui in omnibus quæ supra petita dicuntur & aliis parochialibus, exceptis duobus supradictis, in quibus Abbas*

RRrr

fuerat absolutus, possessione sibi à Domino Papa adjudicata & eidem Episcopo præsentem à nobis auctoritate apostolica assignata liberè utantur. De Presbytero etiam, quicumque ipsi parochiæ divina pro tempore ministrabit, præcepimus ut in his quæ supra diximus fuisse petita & omnibus aliis ad jus episcopale vel parochiale spectantibus, exceptis suprascriptis duobus, Episcopi vel Archidiaconi mandatum adimpleat & fideliter exequatur. Salva utriusque partium questione proprietatis, sicut in apostolica sententia continetur. Vt autem mandatum apostolicum & executionis nostræ series in omnibus suprascriptis inviolabiliter observetur, tam prædictos Episcopum & Archidiaconum quam Abbatem & Canonicos de Monte, Presbyterum etiam qui pro tempore illi parochiæ ministrabit, & omnes alios tam clericos quam laicos qui prædictæ sententiæ apostolicæ vel huic executioni nostræ rebelles seu contradictores extiterint excommunicavimus. Actum Parisius anno incarnationis verbi MCCI. mense Martio.

*LITTERA FORMÆ PACIS ET
compositionis inter Dominum Odonem Episcopum
Parisiensem & Abbatem & Ecclesiam sanctæ
Genovesæ.*

IN nomine sanctæ & individue trinitatis. Amen. Hæc est forma compositionis & pacis inter Dominum Odonem Episcopum & Ecclesiam Parisiensem ex una parte, & Iohannem Abbatem & Ecclesiam sanctæ Genovesæ ex altera, super querelis quas dictus Episcopus movebat de jure parochiali in parochia de Monte & procurationibus quas in parochialibus Ecclesiis Canonicorum de Monte petebat, & è contra Canonici de Monte adversus Episcopum super capella sanctæ Genovesæ sita in civitate Parisiensi, scilicet quod Parisiensis Episcopus habeat omne jus episcopale seu parochiale in tota parochia de Monte, & Presbyter qui illi parochiæ spiritualia pro tempore ministrabit, etiam si sit Canonicus regularis, præsentabitur Episcopo, & ab eo curam recipiet animarum, & parochianos ipsius parochiæ ad mandatum Episcopi vel Archidiaconi citabit, vocabit, ligabit pariter & solvet, chrisma & oleum ad opus parochiæ ab Ecclesia Parisiensi recipiet, ad synodum etiam veniet, nec tamen circatam vel synodaticum reddet. Item licebit Episcopo & Archidiacono in singulis de prædicta parochia & in omnibus interdictis & excommunicationis ferre sententiam: quæ si lata fuerit, Presbyter qui illi parochiæ deserviet excommunicatos seu interdictos de ipsa parochia non admittet; tamen, illis exclusis, in altari parochiali quod est intra majorem Ecclesiam nihilominus celebrabit. Sed nec alios interdictos vel excommunicatos ab Episcopo vel Archidiacono, undecumque fuerint, nullo unquam tempore ipse vel alius in altari parochiali recipiet aliquatenus ad divina. Ab hac autem generalitate exceptæ erunt ab omni interdictione Episcopi & Archidiaconi viginti personæ in-

ter servitores & garciones infra ambitum Canonicorum habitantes, comedentes, cubantes, & levantes, scilicet unus janitor, duo quadrigarii, duo cursores, unus hostelarius, unus carpentarius, unus hortolanus, quatuor in servitio furni, quatuor in servitio coquinæ, unus sarcinator, unus vigil, unus matricularius, unus infirmarius, & extra septa Canonicorum sex servitores, scilicet tres escuerij Abbatis, unus serviens Capicetij, unus clauferius vinearum, unus tolnearius. Nullus autem viginti sex prædictorum viarius poterit esse vel major burgi, ita ut prædicta gaudeat libertate. In his siquidem prædictis viginti sex personis, aut in illis quæ in locum earum per Abbatem fuerint subrogatæ, nullam Episcopus vel Archidiaconus potestatem habebit, nisi de earum matrimonio separando agatur. Illa etenim causa pleno jure ad Episcopum & Archidiaconum pertinebit. Vxores autem prædictorum sex servitorum in parochia de Monte extra Canonicorum septa manentium jurisdictioni Episcopi & Archidiaconi in omnibus spiritualibus subiacent; eo salvo ut pro forefactis maritorum suorum interdicti vel excommunicari non possint, & quando in parochia positum fuerit interdictum, liceat ipsis, sicut & viris earum, in altari parochiali audire divina. In prædicta autem parochia de Monte neque Episcopo sine consensu Canonicorum, neque Canonicis sine Episcopo, novam Ecclesiam seu Capellam edificare licebit. In augmentum verò prædictæ parochiæ dedit Episcopus ad habitandum vineam suam de brunello, ita ut omnes qui in loco illo habitaverint, cum aliis parochianis de Monte à Presbytero parochiæ suprascriptæ divina percipiant sacramenta, & ad Episcopum & Archidiaconum pleno jure pertineant. Similiter & illi qui habitabunt in in clauso quod dicitur mali vicini, si quando illud inhabitari contigerit. Præterea Ecclesiam de Roiffiaco dedit Episcopus Canonicis memoratis ad eorum ulum perpetuò possidendam, cum additamento villæ quæ dicitur Vallis Derlandi: in qua villa licebit prædictis Canonicis de Monte, si voluerint, edificare Capellam, Episcopi tamen jurisdictioni subiectam, & tam in Ecclesia de Roiffiaco quam in ipsa Capella, sicut & in aliis eorum Ecclesiis parochialibus, ad curam animarum recipiendam Presbyterum Episcopo præsentabunt. De procurationibus autem quas Episcopus in eorum Ecclesiis exigebat ita statum est, ut Ecclesiæ de Iauffeigny, de Espinolio, de Vauinis, de Nanturra, de Rooneyo, & sancti Medardi, à procurationibus Episcopi liberæ sint penitus & immunes. Verum in Ecclesia de Roiffiaco quatuor libras Parisiensis monetæ accipiet prædictus Episcopus annuatim, de quibus procurationem sibi parabit Episcopus unam vel plures in ipsa Ecclesia de Roiffiaco, vel in qua voluerit prædictarum. Prædicti quoque Canonici sanctæ Genovesæ, ut omnis amoveatur annuente Domino materia seditionis & scandali, Capellam sanctæ Genovesæ sitam in civitate Parisiensi dederunt

Episcopo & successoribus ejus in perpetuum liberam & quietam, nullo sibi in ea jure retento, ut possit ipse vel ejus successores de prædicta Capella pro sua voluntate disponere. Præbendam quoque & vicariam quas prædicti Canonici in Ecclesia beatæ Mariæ Parisiensis habebant, prædicto Episcopo & ejus successoribus quietaverunt, nihil omnino sibi juris in prædicta præbenda seu vicaria reservantes. Hæc autem omnia ita in perpetuum servabuntur, non obstantente sententia summi Pontificis quam pro se Parisiensis Episcopus inducebat, vel aliis quibuslibet munimentis ab alterutra partium impetratis vel in posterum impetrandis. In hujus rei testimonium & perpetuam firmitatem duo scripta in eundem tenorem confecta sunt; quorum alterum habebit Ecclesia Parisiensis sub sigillis duobus, Abbatis videlicet & Capituli sanctæ Genovefæ; & reliquum habebit Ecclesia de Monte similiter sub duobus sigillis, Episcopi scilicet & Capituli beatæ Mariæ Parisiensis. Actum anno incarnati verbi M C C I I. mense Junio.

LITTERA ELIÆ ABBATIS SANCTÆ COLUMBÆ SENONENSIS & IOHANNIS MAGISTRI SCHOLARUM AURELIANENSIS COMMISSARIORUM SEDIS APOSTOLICÆ SUPER CONFIRMATIONE COMPOSITIONIS & PACIS PRÆDICTÆ.

Vniversis Christi fidelibus ad quos præfens scriptum pervenerit, Helias Abbas sanctæ Columbæ Senonensis & Johannes magister scholarum Aurelianensium, æternam in Domino salutem. Cùm rescriptum ad nos apostolicum emanasset ut compositionem quæ inter venerabiles viros Dominum Odonem Parisiensem Episcopum & Iohannem sanctæ Genovefæ Abbatem & eorum Ecclesias ac Capitula intercessit, sicut sine pravitate facta fuerat & à partibus sponte recepta, dummodo non vergeret in præjudicium sedis apostolicæ, confirmarem, nos adhibito nobis consilio peritorum, formam compositionis ipsius tam Episcopi quàm Abbatis & Capitulorum suorum munitam sigillis diligen-

ter inspeximus; cuius tenorem de verbo ad verbum præfenti paginæ duximus inferendum; videlicet quòd Parisiensis Episcopus habebit omne jus &c. ut in præcedenti usque ad finem. Facta igitur inquisitione plenaria super iis de quibus summus Pontifex mandaverat à nobis inquiri, compositionem ipsam sine pravitate factam & à partibus sponte receptam invenimus, & Ecclesiam sanctæ Genovefæ in nullo damnificatam, nihilque quod in præjudicium sedis apostolicæ vergeret invenimus attentatum. Ideoque eandem compositionem, sicut in scriptis authenticis continetur & superius est expressa, auctoritate apostolica confirmamus. Actum anno Domini M C C I I.

LITTERA FORMÆ COMPOSITIONIS & PACIS INTER DOMINUM ODONEM EPISCOPUM & ECCLESIAM PARIENSEM EX UNA PARTE & IOHANNEM ABBATEM & ECCLESIAM SANCTÆ GENOVEFÆ EX ALTERA.

IN nomine sanctæ & individue trinitatis. Amen. Hæc est forma compositionis & pacis inter Dominum Odonem Episcopum & Ecclesiam Parisiensem ex una parte &c. ut in præcedenti compositione usque ad finem. Ego Iohannes Abbas Pontiniacensis authenticum scriptum inspexi munitum sigillis Abbatis sanctæ Genovefæ & Capituli, in quo idem de verbo ad verbum continebatur quod superius continetur. Et in hujus rei testimonium præfenti paginæ sigillum meum apposui. Ego Girardus Abbas sacri Portus Cisterciensis ordinis authenticum scriptum inspexi munitum sigillis Abbatis sanctæ Genovefæ & Capituli, in quo idem de verbo ad verbum continebatur quod superius continetur. Et in hujus rei testimonium præfenti paginæ sigillum meum apposui. Ego Sebonius Abbas sancti Sulpitij Cisterciensis ordinis authenticum scriptum inspexi munitum sigillis Abbatis sanctæ Genovefæ & Capituli, in quo de verbo ad verbum continebatur quod superius continetur. Et in hujus rei testimonium præfenti paginæ sigillum meum apposui.

Sequentem quoque epistolam Innocentij III. qua, post relationem Helix Abbatis sanctæ Columbæ Senonensis & I. Magistri scholarum Aurelianensium, quos in hac causa delegaverat, compositionem istam confirmat, visum est isthic addere, quamvis data sit anno sexto pontificatus. Addentur etiam litteræ Odonis Episcopi Parisiensis, ex quibus constat eum Decano & Capitulo Parisiensi concessisse præbendam & vicariam quam Abbas & Capitulum sanctæ Genovefæ habebant antea in cathedrali Ecclesia Parisiensi.

Innoctentius Episcopus servus servorum Dei venerabili fratri Episcopo Parisiensi & dilectis filiis Abbati sanctæ Genovefæ eorumque Capitulis salutem & apostolicam benedictionem. Cùm inter vos super jure parochiali in parochia de Monte, super * Capella sanctæ Genovefæ sita in civitate Parisiensi, & super procurationibus quas tu, frater Episcope, in parochialibus Ecclesiis tuæ diocesis ad prædictam Ecclesiam sanctæ Genovefæ de Monte spectantibus requirebas, fuisset questio diutius agitata, & post labo-

res varios & expensas multiplices quas propter hoc sustinivisti utrinque, mediâ tribus bonis viris, salva tamen apostolicæ sedis reverentia, amicabili fuerit compositione sopita, tandè vobis humiliter postulantis ut eidem compositioni vobis & Ecclesiis vestris nostræ manum cõfirmationis apponere dignaremur, dilectis filiis Helix Abbati S. Columbæ Senonensis & I. magistro scholarum Aurelianensium nostris dedimus litteris in mandatis ut si compositionem ipsam sine pravitate providè factam cognoscerent & hinc inde sponte re-

Vide supra
epist. 100.

SSff

Tom. I.

* S. Genovefæ
des Ardents.

ceptam, nec in præjudicium apostolicæ sedis, ad quam Ecclesia sanctæ Genovefæ nullo mediante pertinere dinoscitur, redundaret, vice nostra eam auctoritate apostolica confirmarent, id nobis postmodum per suas litteras insinuantes, ut & nos confirmarem eandem cum essemus plenius per eorum relationem instructi. Qui, sicut obedientiæ filij, legitimè in commissio sibi negotio procedentes, forma compositionis ejusdem & privilegiis Ecclesiæ sanctæ Genovefæ diligenter inspectis, compositionem ipsam inventientes secundum quod præmisimus factam & hincinde receptam, eam auctoritate nostra confirmare curarunt, sicut in eorum litteris plenius perspeximus contineri. Vnde pari desiderio & unanimi voluntate nobis humiliter supplicastis ut eidem compositioni manum confirmationis nostræ de benignitate sedis apostolicæ apponere dignaremur. Nos igitur quod per delegatos eisdem secundum formam mandati nostri factum est ratum & firmum habentes, sepedictam compositionem sine pravitate providè factam & à vobis sponte receptam, utin scriptis authenticis exinde confectis plenius continetur, auctoritate apostolica confirmamus. Nulli ergo &c. Datum Laterani v. 11. Kal. Aprilis, pontificatus nostri anno sexto.

Odo Dei gratia Parisiensis Episcopus omnibus Christi fidelibus ad quos præsens scriptum pervenerit æternam in Domino salutem. Ad universorum notitiam volumus pervenire quòd cum venerabiles viri Abbas & Capitulum sanctæ Genovefæ præbendam & vicariam quam in Ecclesia beatæ Mariæ Parisiensis habebant, nobis & successoribus nostris ratione compositionis quæ inter nos & ipsos intercesserat contulissent penitus & quitassent, nos postmodum tam præbendam quam vicariam memoratam dilectis fratribus nostris Hugoni Decano & Capitulo Parisiensi concessimus & quitavimus perpetuis temporibus possidendam, ut tam de præbenda quam vicaria eisdem prout voluerint liceat ordinare; ita tamen quòd Capitulum supradictum, præter decem libras Parisiensis monete quas matriculariis sacerdotibus in Ecclesia nostra à nobis noviter institutis habendas perpetuo contulerunt, eisdem matriculariis septem libras Parisienses, & post cessionem vel decessum magistri Alberti sexaginta solidos ejusdem monete annuatim solvere tenebantur. Vt igitur donatio ista & concessio perpetuo robore convalescat, præsentem chartam sigilli nostri fecimus impressione muniri. Actum anno incarnati verbi M C C I V. pontificatus nostri anno septimo.

Suprà in epistola CXXVIII. legitur Vvillelmum Dominum Montispessulani postulasse ab Innocentio III. uti liberos quos ex superinducta suscepit legitimationis dignaretur titulo decorare, exemplumque adductum fuisse Philippi Aug. Francorum Regis, cujus liberos ex superinducta susceptos idem Pontifex restituerat natalibus. Puto autem gratum me facturum studiosis istarum rerum si litteras Innocentij de legitimatione prolis Regis heic data occasione edidero, simulque quæ ab Episcopis Gallicanis gesta apud nos sunt post acceptas illas Innocentij litteras.

Innoentius Episcopus servus servorum Dei venerabilibus fratribus universis Archiepiscopis & Episcopis per regnum Franciæ constitutis salutem & apostolicam benedictionem. Apostolica sedes, quæ Deo disponente cunctorum fidelium mater est & magistra, prædecessorum nostrorum temporibus diversis causis inspectis, cum quibusdam minùs legitimè genitis dispensavit etiam ex adulterio procreatis; quos ad actus spirituales legitimans, in Pontifices quoque promoveri concessit. Cùm igitur major idoneitas in spiritualibus quàm in secularibus requiratur, dubitari non debet quin ipsa tales ad actus legitimare valeat seculares, præsertim ad petitionem eorum qui præter Romanum Pontificem alium inter homines superiorem minimè recognoscant habentem hujusmodi potestatem. Quoniam ergo carissimus in Christo filius noster Philippus Rex Francorum præter primogenitum suum, quem de conjuge prima suscepit, aliorum prolem non habet nisi puerum & puellam quos ei nobilis mulier quondam filia nobilis viri Ducis Meraniæ peperit nuper defuncta, de sua posteritate providè cogitans à nobis humiliter postulavit ut eos legitimare per favo-

rem sedis apostolicæ curaremus, vehementer affirmans quòd postquam venerabilis frater noster Guillelmus Remensis Archiepiscopus, sanctæ Sabinae Cardinalis, tunc apostolicæ sedis Legatus, inter eum ac carissimam filiam nostram Ingeburgem Reginam Francorum illustrem divortij sententiam promulgavit, licèt ipsa sententia per sedem apostolicam postmodum fuerit revocata propter judicium ordinem non servatum, nulla tamen ad ipsum de alia non ducenda prohibitio facta pervenit, & propter probationes afinitatis exhibitas coram eodem Archiepiscopo, quas idem Rex veras esse credebatur, inter eum ac præfatam nobilem putabat esse vinculum conjugale, quamquam nostra fuerit auctoritate compulsus ut & ipsam dimitteret & Reginam reciperet memoratam. Nos igitur attendentes in eo devotionis constantiam & fidei puritatem quam à progenitoribus erga Romanam Ecclesiam quasi quodam hereditario jure contraxit, ut tam honori regni dignitatis quàm utilitati & necessitati regni Franciæ providè consulamus, prædictos puerum & puellam de speciali gratia legitimationis titulo de communi fratrum nostrorum consilio decoramus, ut nullus eis in naturalibus defectus

obfistat; ita videlicet ut per hoc nullum eidem Regi vel prefatæ Regine in matrimoniali causa præjudicium generetur. Vos ergo quod super hoc à nobis est provida deliberatione statutum, & vos ipsi firmiter observetis, & ab aliis faciatis per censuram ecclesiasticam inviolabiliter observari; & cum ab eodem Rege fueritis requisiti, secundum formam præscriptam solemniter publicetis. Datum Anagninæ iv. Nonas Novembriis, pontificatus nostri anno quarto.

Littere Episcoporum Gallicanorum.

Odo Dei gratia Parisiensis Ecclesiæ minister humilis omnibus ad quos præsentis litteræ pervenerint tam clericis quàm laicis in perpetuum. Noverit universitas vestra quòd nos vidimus authenticum sanctissimi patris nostri Innocentij Papæ, in quo continetur quòd ipse filium & filiam excellentissimi Domini nostri Philippi Regis Francorum, quos ipse susceperat de Agnete filia nobilis Ducis Meraniæ, legitimacionis titulo decoravit, ut nullus ex natalibus eis defectus obfistat. Nos verò, tamquam sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ devoti filij, mandatum apostolicum humiliter suscipientes, eosque legitimos habentes, auctoritate apostolica, cujus in hac re mandatum suscipimus, excommunicavimus & anathematizavimus & à liminibus sanctæ matris Ecclesiæ sequestravimus omnes illos qui aliquo modo huic sanctioni apostolicæ attentaverint contraire vel in aliquo derogare. Actum publicè Senonis anno gratiæ MCCI. mense Januarii.

In eundem modum Petrus Archiepiscopus Senonensis, Garnerius Episcopus Trecentis, Ansellus Meldensis, Guillelmus Nivernensis, Hugo Avellanensis, Hugo Antistodorensis, ita quòd unusquisque seorsim. Datum ut supra.

In eundem modum Guillelmus Archiepiscopus Bituricensis & Robertus Episcopus Claromontensis, ita quòd unusquisque seorsim. Datum Bituriges anno MCCI. mense Januarii.

In eundem modum Robertus Episcopus Laudunensis, Philippus Bellocacensis, Stephanus Noviomensis, Lambertus Morinensis, & Aymarus Suesionensis, ita quòd unusquisque seorsim. Datum Remis anno MCCX. mense Februarii.

SECUNDA APPENDIX
LIBRI QVINTI.

Innoctentius Episcopus servus servorum Dei dilectis filijs Rogero Abbati monasterij beatorum Petri & Pauli sanctique Augustini quod juxta metropolim Doroberniæ situm est, ejusque fratribus tam præsentibus quàm futuris regularem vitam professis in perpetuum. Licet omnes Ecclesias ex injuncto nobis divinitus apostolatus officio diligere atque honorare generaliter debeamus & suam eis justitiam conservare, illis tamen propensiori cura nos convenit imminere quæ ad jus & proprie-

Tom. I.

tatem Ecclesiæ Romanæ specialiter pertinere noscuntur, cui auctore Domino deservimus. Hoc nimirum intuitu, dilecti in Domino filij, vestris justis postulationibus clementer annuimus, & monasterium in honore beatorum Apostolorum Petri & Pauli à gloriosæ memoriæ Æthelberto Anglorum Rege ad orientem Doroberniæ civitatis in suam sibi que succedentium Regum ejusdemque urbis Præfulum sepulturam à fundamento constructum, & sub jurisdictione sedis apostolicæ sine medio constitutum, ad exemplar prædecessorum nostrorum felicitis memoriæ Bonifacij, Adeodati, Agathonis, Iohannis, Calixti, Innocentij, Lucij, Eugenij, Alexandri, & Celestini Romanorum Pontificum sub beati Petri & nostra protectione suscipimus & præsentis scripti privilegio communimus, statuentes ut quascunque possessiones quæcunque bona monasterium ipsum in præsentiarum justè & canonicè possider, aut in futurum concessione Pontificum, largitione Regum vel Principum, oblatione fidelium, seu aliis justis modis præstante Domino poterit adipisci, firma vobis vestrisque successoribus & illibata consistant. Libertatem quoque ab eisdem prædecessoribus nostris per authentica privilegia eidem venerabili loco concessam nos auctore Deo ratam & inconcussam in posterum volumus conservari; & sicut monasterium ipsum in initiis nascentis Christianæ religionis apud regnum Anglorum in monastica religionis observantia extitit primum, ita nihilominus cum omnibus ad ipsum pertinentibus perpetuis futuris temporibus ab omni servitio liberum, ab omni mundiali strepitu maneat inconcussum, scilicet nec ecclesiasticis conditionibus sive angariis quibuslibet obsequiis secularibus aliquo modo subiaceat, neque ullus omnino in ejusdem monasterij dominium quolibet modo se ingerat, vel quamlibet imperandi sibi vindicet potestatem, vel aliquas molestias inferat, consuetudinem imponat, aut etiam in eo Missarum solemniam, nisi ab Abbate & fratribus invitatus, celebrare præsumat. Obeunte verò te nunc ejusdem loci Abbate vel tuorum quolibet successorum, nullus ad ejusdem loci regimen extraneus assumatur; nisi fortè, quod absit, in loco ipsa idonea persona ad hujusmodi officium non poterit reperiri; sed de congregatione ipsa, & quem communis consensus fratrum seu pars consilij favoris propria sibi elegerit voluntate, sine aliqua professionis exactione in monasterio benedicatur eodem.

§ Sff ij

Epist. 161.
De confirmatione privilegiorum.